

NEPOZABNEMU UČITELJU PROFESORJU ILEŠIČU V SLOVO

8. junij 1907 — 5. februar 1985

Od profesorja Ilešiča in častnega predsednika se poslavljam ne samo v imenu Zveze geografskih društev Slovenije in njenih več kot sedemsto članov, ampak tudi kot eden njegovih učencev, asistenov, doktorantov in društvenih sočlanov.

Besede so onemele in ne morejo povedati vsega, kar občutimo ob tem slovesu. S profesorjem Ilešičem odhaja del nas, odhaja tisti, ki nam je razkrival najgloblje skrivnosti geografske vede in ki nam jo je znal približati tako, da smo jo vzljubili in si jo izbrali za svoj življenjski cilj. Zato danes ni slovenskega geografa, ki ne bi občutil velike bolečine in se zavedel izgube, ki nas

je doletela. Odslej ne bomo več imeli zanesljivega vodnika, ki je desetletja hodil pred nami in razčiščeval osnovne dileme naše stroke. Toda njegova zapuščina je tako bogata, da si bomo z njeno pomočjo, če bomo le hoteli, še dolgo lahko pomagali pri iskanju tiste prave poti, ki jo je želel zagotoviti slovenski geografiji.

Rad bi se skromno oddolžil našemu velikemu vzorniku, vendar ne samo s spominom na njegov veliki znanstveni opus, temveč tudi na njegovo enkratno človeško in učiteljsko osebnost. Hotel bi obuditi globoko v našo zavest vcepljeno znanje in nauke, ki smo jih bili deležni na njegovih vzornih predavanjih. Kdo se jih ne spominja! Kako naj se ne spomnim naših seminarjev! Ne, seminar-skih vaj, kot nas je jezikovno tenkočutni profesor Ilešič venomer popravljal. Pozneje smo se sami zgledovali po njem. In Ilešičeve ekskurzije! To je bilo najpopolnejše spoznavanje zunanje podobe in notranjega utripa sleherne od številnih pokrajin, kamor nas je vodil. Na njih si nismo kalili samo svojega znanja in preskušali svojih moči, temveč smo poglobljali tudi medsebojno prijateljstvo. Kdor je šel skozi Ilešičevo šolo, ne more dvomiti o velikanskem pomenu terena kot osnovnemu geografskemu laboratoriju. Kako popolno doživetje, in zdaleč ne samo ozko strokovno, je bilo za nas iz osrednje in zahodne Slovenije spoznavanje Prekmurja in Slovenskih goric pod Ilešičevim vodstvom! Pričeli smo spoznavati drugačne navade, druge ljudi in drugo govorico. To bomo tudi naprej v Ilešičevem imenu vztrajno gojili kot nenadomestljivo spoznanje, ki naj vzgaja ne samo strokovnjaka, ampak vsakega mladega človeka. Profesor Ilešič nam je širil obzorje tudi izven naših ožjih in širših meja in s tem dokazoval potrebo po celovitem dojemanju sveta ter sožitju med ljudmi. Zgradil je številne mostove, ki so slovensko geografijo povezali z nacionalnimi geografijami drugih republik in s svetom. Njegova vloga in pomen sta bila tudi v tem pogledu pionirska za naš nadaljnji razvoj.

Pred menoj vstajajo svetle podobe iz preteklosti, ko smo se skupaj veselili življenja, mladosti in prijateljstva, ko so padale pregrade med generacijami in poklici. To so bili številni veseli trenutki s slovensko in prenekatero jugoslovansko pesmijo na ustih, ko smo se od profesorja Ilešiča učili družabnosti in razpoloženja. Ne bodimo žalostni, ker izginevajo, temveč jih skušajmo ohraniti in prenesti na mlajše generacije. To bi si gotovo želel tudi on sam.

Naj na kratko skušam obnoviti dolgoletno delovanje profesorja Ilešiča v Geografskem društvu Slovenije. Zanj je bilo društvo, kot ga je sam imenoval, "najširši družbeni usmerjevalec geografskega dela v Sloveniji na vseh področjih". Večkrat je tudi poudarjal pomen iniciatorske in koordinatorske funkcije društva, kar da je njegova osrednja naloga. Njegova predstava o vlogi in pomenu društva za stroko je bila izredno jasna. V okrilje društva se je vračal vedno, kadar je bilo treba reševati najtežje teoretične in praktične probleme stroke. V njem je videl priložnost in zagotovilo za najbolj demokratično in plodno razpravo.

Tudi ta vera v univerzalnost demokratične institucije društva je dragoceno izročilo, ki nam ga je zapustil in ga zato skušajmo čim bolj negovati in razvijati. Častni predsednik profesor Ilešič se je delu v Geografskem društvu Slovenije posvečal skoraj petdeset let svojega delovanja, najbolj pa v obdobju po osvoboditvi. Najprej je bil njegov tajnik, po smrti profesorja Melika je postal njegov predsednik, kar je bil od leta 1957 do leta 1964, s presledkom od 1960 do 1961, ko je vodil Zvezo geografskih društev Jugoslavije.

Med najpomembnejšimi njegovimi prispevki k strokovni rasti društva je veliko delo, ki ga je opravil z uredništvom Geografskega vestnika. Njegov glavni urednik je bil od leta 1959 do leta 1972, od takrat dalje pa je bil član uredniškega odbora. Poleg tega je bil urednik nekaterih zbornikov zborovanj in redni uvodničar na geografskih zborovanjih.

Teh nekaj skopih podatkov lahko samo približno pokaže velikansko vlogo, ki jo je profesor Ilešič odigral v razvoju Geografskega društva Slovenije in vse slovenske geografije. Kljub temu, da je sčasoma opustil pomembnejše funkcije, je še dalje razpravljal o vlogi društva, pomenu in nalogah, še zlasti ob njegovi reorganizaciji v zvezo. Posvečal mu je pomembno pozornost ob njegovi 50- in 60-letnici. Iz nje odseva zaokrožena skrb za stroko in tisto njeno nadgradnjo, ki naj zagotovi jasne vsebinske in idejne okvire njenega bodočega razvoja.

Če nam je usoda naložila to današnjo žalostno nalogo, pa nas je nagradila, ker smo lahko uživali družbo velikega pokojnika in v njej sami dozorevali. Njegovе poti, ki jih je utrl, ne bodo samevale, tudi tiste po Posavskem hribovju in v Savinjski dolini ter po Slovenskih goricah, ki jih je tako ljubil.

Profesorjevi soprogi, sinovoma, sestri in vsej rodbini izrekam v imenu naše zveze, samostojnih geografskih društev in številnih njihovih članov naše najiskrenejše sožalje.

Predsednik GDS

dr. Jurij Kunaver